

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ

Г-Н Y. ВОТ

представено на 11 септември 2008 година¹

1. В рамките на настоящото дело Съдът е сезиран с искане за тълкуване на член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80 на Съвета за асоцииране² от 19 септември 1980 г. относно развиване на асоциирането³.

2. Тази разпоредба предоставя на член на семейството на турски работник, който има разрешение да го последва на територията на приемащата държава членка и който пребивава в нея най-малко три години, право да отговаря на всяко предложение за работа на тази територия.

3. Препращащата юрисдикция иска да се установи по-конкретно дали детето на турски работник може да се ползва от правата по член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80, когато въпрос-

ният работник е влязъл на територията на приемащата държава членка като политически бежанец. Тя иска да се установи също дали детето може да се ползва от тези права и когато през наложения от тази разпоредба тригодишен период на пребиваване турският работник е работил в продължение на две години и шест месеца, а след това през оставащите шест месеца е бил безработен. Накрая, от Съда се иска да постанови дали детето на турски работник може да изгуби правото си да се ползва от предоставените с посочената разпоредба права, ако се установи, че турският работник е придобил статута на политически бежанец, а оттам и своето право на пребиваване въз основа на лъжливи декларации.

4. В настоящото заключение ще изложа съображенията, поради които считам, че разпоредбите на Решение № 1/80 са приложими за турски работник, влязъл на територията на приемащата държава членка като политически бежанец, и за членовете на неговото семейство. На следващо място, ще предложа на Съда да приеме тълкуване на член 7, първа алинея, първо тире от това решение в смисъл, че детето на турски работник може да претендира правата, предоставени на основание на тази разпоредба, когато през необходимия тригодишен период работникът е упражнявал трудова дейност две години и шест месеца, а през

1 — Език на оригиналния текст: френски.

2 — Съветът за асоцииране е създаден със Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция, подписано на 12 септември 1963 г. в Анкара от Република Турция, от една страна, както и от държавите — членки на Европейската икономическа общност и Общността, от друга страна, и сключено, одобрено и утвърдено от името на Общността с Решение 64/732/ЕИО на Съвета от 23 декември 1963 година (ОВ 217, 1964 г., стр. 3685; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 1, стр. 10, наричано по-нататък „Споразумението за асоцииране“).

3 — Текстът на Решение № 1/80 се съдържа в Accord d'association et protocoles CEE Turquie et autres textes de base [Споразумение за асоцииране и протоколи ЕИО—Турция и други основни текстове], Служба за официални публикации на Европейските общности, Брюксел, 1992 г.

оставащите шест месеца е бил безработен. На последно място, ще предложи на Съда да постанови, че член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80 трябва да се тълкува в смисъл, че когато турски работник е получил статут на политически бежанец в резултат на измамно поведение, член на неговото семейство може да претендира предоставените с тази разпоредба права само ако издаденото на този работник разрешение за пребиваване е отнето след изтичането на необходимия тригодишен срок на съжителство.

Турция и повишаване на нивото на заетостта и на условията на живот на турския народ“⁴. [неофициален превод]

6. Посочената в това споразумение постепенна реализация на свободното движение на турски работници, следва да се извърши по начин и съгласно условията, определени от Съвета за асоцииране, който осигурява прилагането и постепенното развитие на режима на асоцииране⁵.

I — Правна уредба

2. Решение № 1/80

A — Общностно право

1. Споразумението за асоцииране

5. На 12 септември 1963 г. е подписано споразумение за асоцииране между Република Турция и Общността с цел уреждане на свободното движение на турски работници на територията на последната. Споразумението има за цел да „подпомага постоянното и балансирано укрепване на търговските и икономически отношения между страните, като взема изцяло под внимание необходимостта от осигуряване на ускорено развитие на икономиката на

7. Така Съветът за асоцииране приема Решение № 1/80, което има по-конкретно за цел подобряване на правното положение на работниците и на членовете на техните семейства по отношение на режима, установен с Решение № 2/76 на Съвета за асоцииране от 20 декември 1976 г. Последното решение предвижда в полза на турските работници постепенно увеличаващо съдържанието си право на достъп до заетост в приемащата държава членка, както и в полза на децата на тези работници — правото на достъп в тази държава до образование.

⁴ — Вж. член 2, параграф 1 от Споразумението за асоцииране.

⁵ — Вж. член 6 от Споразумението за асоцииране.

8. Приложимите разпоредби за правата на турските работници и на членовете на техните семейства са съдържати в членове 6 и 7 от Решение № 1/80.

— да се ползва със свободен достъп до всяка дейност като наето лице по свой избор в същата държава членка след четири години легална заетост в тази държава членка.

9. Член 6 от Решение № 1/80 има следното съдържание:

„1. При спазване на условията на член 7 във връзка със свободния достъп до заетост на членовете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава членка, същият има право:

— на подновяване на разрешителното му за работа от неговия работодател, ако е нает на работа, след една година легална заетост в тази държава членка;

2. Годишните отпуски и отсъствия поради майчинство или трудова злополука или кратките периоди на болест се считат за периоди на легална заетост. Периодите на принудителна безработица, надлежно удостоверени от компетентните власти, и продължителните отсъствия по болест не се считат за периоди на легална заетост и не засягат правата, придобити по силата на предходния период на заетост.

3. Редът и условията за прилагане на параграфи 1 и 2 се определят от националните правни уредби. “ [неофициален превод]

10. Член 7 от Решение № 1/80 гласи:

— да отговаря пред работодател по свой избор в същата професия на друго предложение за работа, направено при общи условия и регистрирано в службите по заетост на тази държава членка, след три години легална заетост в същата и при условие на предимство на работниците от държавите — членки на Общността;

„Членовете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава членка, които имат право да го последват:

— имат право да отговарят — при спазване на условието за предимство на работниците от държавите — членки на Общността — на всяко предложение за работа, когато пребивават на законно основание в същата държава членка най-малко три години,

сигурност и общественото здраве.“
[неофициален превод]

— ползват се в същата държава членка със свободен достъп до всяка дейност по свой избор като наети лица, когато пребивават на законно основание в нея най-малко пет години.

Деца на турските работници, придобили професионална квалификация в приемащата страна, могат да отговарят на всяко предложение за работа в тази държава членка, независимо от продължителността на пребиваването си в нея, при условие че един от родителите законно е нает на работа в съответната държава членка най-малко три години.“ [неофициален превод]

11. Член 14, параграф 1 от Решение № 1/80 предвижда, че разпоредбите на глава II, раздел 1 от същото решение, включващ членове 6 и 7, „се прилагат при спазване на ограниченията, оправдани по причини, свързани с обществения ред, обществената

3. Директива 2004/83/ЕО

12. Директива 2004/83/ЕО⁶ има за цел да определи минимални стандарти за квалификацията и за на статута на граждани на трети страни и на апатриди като бежанци, за да гарантира прилагането от всички държави членки на общи критерии за определяне на лицата⁷.

13. Съгласно член 38, параграф 1 от Директива 2004/38 държавите членки трябва да се съобразят с тази директива най-късно до 10 октомври 2006 г. Директива 2004/38 влиза в сила на 20 октомври 2004 г.⁸

6 — Директива на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 52).

7 — Вж. съображение 6.

8 — Вж. член 39.

Б — Женевската конвенция

държава извън предвидените в тази конвенция.“

14. Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г., е ратифицирана от Федерална република Германия на 1 декември 1953 г.⁹ Тя има за цел да осигури на бежанците и апатридите статут и международно признаване.

II — Спорът в главното производство

15. Така съгласно член 1, буква А, точка 2 от тази конвенция терминът „бежанец“ се прилага към всяко лице, което „при основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политически убеждения, се намира извън страната, чийто гражданин то е, и не може да се ползва от закрилата на тази страна, или не желае да се ползва от такава закрила поради тези опасения; или, бидейки без гражданство и намирайки се извън страната на своето предишно обичайно местоживееие в резултат на подобни събития, не може да се завърне или, поради такива опасения, не желае да се завърне в нея“.

17. Положението на бащата на предявилia искането в главното производство е следното.

18. Ali Altun е турски гражданин. Той пристига в Германия на 27 март 1996 г. като лице, търсещо убежище. С решение от 19 април 1996 г. Федералната служба за признаване на чуждестранни бежанци му признава този статут. Поради това на 23 май 1996 г. отговарящият за чужденците местен орган на Mönchengladbach му издава международен документ за пътуване, както и безсрочно разрешение за пребиваване в Германия.

16. Член 5 от Женевската конвенция предвижда, че „[н]ищо в тази конвенция не засяга които и да са права и привилегии, предоставяни на бежанците от договаряща

19. Ali Altun пребивава в Щутгарт от 1 май 1999 г. до 1 януари 2000 г., като след последната дата пребивава в Böblingen.

9 — Обединените нации, Сборник договори, том 189, стр. 150, № 2545 (1954), съответно изменена с Протокола за статута на бежанците, приет на 31 януари 1967 г. в Ню Йорк (наричана по-нататък „Женевската конвенция“).

20. През юли 1999 г. той започва професионална дейност към агенция за временна заетост в Щутгарт. След това, считано от 1 април 2000 г., работи в предприятие за производство на храни. На 1 юни 2002 г. посоченото предприятие обявява, че е неплатежоспособно. Ali Altun е освободен от трудовите си задължения и му е предложено да се регистрира като безработен в Службата по заетостта. На 31 юли 2002 г. трудовото правоотношение между Ali Altun и предприятието за производство на храни е прекратено официално.

21. От 1 юни 2002 г. до 26 май 2003 г. той получава обезщетения за безработица.

22. Още през юни 1999 г. Ali Altun, чието семейство е останало в Турция, прави искане за събиране на семейството по отношение на съпругата, сина и дъщерите си.

23. Неговият син Ibrahim Altun, който е предявил искането в главното производство, пристига в Германия на 30 ноември 1999 г., след като получава виза, и пребивава при своя баща. На 9 декември 1999 г. той получава разрешение за пребиваване, издадено от Службата за чужденците в столицата на провинция Щутгарт, което е валидно до 31 декември 2000 г. На 4 декември 2000 г. Stadt Böblingen продължава това разрешение до 31 декември 2002 г., а след това, на 21 ноември 2002 г., го продължава още веднъж до 8 декември 2003 г.

24. Най-напред Ibrahim Altun се регистрира като безработен в Службата по заетостта, преди да се включи, считано от 1 септември 2003 г., в квалификационен курс, предназначен за безработните младежи, от който се отказва на 2 април 2004 г.

25. На 22 март 2003 г. Ibrahim Altun извършва опит за изнасилване на младо момиче на шестнадесет години. На 28 април 2003 г. той е задържан и му е наложена мярка предварително задържане до 27 май 2003 г.

26. С присъда от 16 септември 2003 г. на Amtsgericht Böblingen (Германия) Ibrahim Altun е осъден на година и три месеца лишаване от свобода с отложено изпълнение.

27. На 20 ноември 2003 г. Ibrahim Altun иска от Stadt Böblingen ново продължаване на разрешението си за пребиваване, което е отказано с решение от 20 април 2004 г. Освен това Stadt Böblingen издава разпореждане той да напусне германската територия в тримесечен срок от съобщаването на това решение, като заплашва да го експулсира в Турция, ако не изпълни това нареждане.

28. Stadt Böblingen основава решението си на обстоятелството, че Ibrahim Altun е извършил тежко престъпление, което според германското право представлява основание за отхвърляне на искане за продължаване на разрешение за пребиваване. Освен това се пояснява, че той не е придобил правния статут, предвиден в член 7, първо изречение от Решение № 1/80.

Решение № 1/80 [...] „лицето, подало молбата за събиране на семейството“, при когото член на семейството е пребивавал на законно основание в продължение на три години, да отговаря на условията по член 7, първо изречение от Решение № 1/80 на Съвета за асоцииране през целия посочен период?

29. Тъй като възражението на Ibrahim Altun срещу посоченото решение е отхвърлено на 5 октомври 2004 г., последният подава жалба срещу този отказ пред Verwaltungsgericht Stuttgart (Германия). Той счита, че искането му за продължаване на правото му на пребиваване не трябва да се разглежда само с оглед на националните разпоредби, но също и въз основа на член 7, първо изречение от Решение № 1/80.

- 2) Достатъчно ли е в това отношение, за да придобие член на семейството правата по член 7, първо изречение от Решение № 1/80 [...], „лицето, подало молбата за събиране на семейството“, да е упражнявало през този период професионална дейност при различни работодатели в продължение на две години и шест месеца и след това да е било принудително безработно в продължение на шест месеца и това положение да продължава и впоследствие за по-дълъг период?

III — Преюдициалните въпроси

30. В този контекст Verwaltungsgericht Stuttgart решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Необходимо ли е за придобиването на правата по член 7, първо изречение от

- 3) Може ли да се позове на член 7, първо изречение от Решение № 1/80 [...] и лице, което е получило разрешение за пребиваване в качеството си на член на семейството на турски гражданин, чието право на пребиваване и съответно достъп до легалния пазар на труда на дадена държава членка се основават само на предоставянето на политическо убежище поради преследване в Турция на основание политически убеждения?

4) В случай че отговорът на третия въпрос е положителен, може ли и член на семейството да се позовава на член 7, първо изречение от Решение № 1/80 [...], когато предоставянето на политическо убежище и на това основание — на право на пребиваване и на достъп до легалния пазар на труда на „лицето, подало молбата за събиране на семейството“ (в настоящия случай неговия баща), се основават на неверни декларации?

5) В случай че отговорът на четвъртия въпрос е отрицателен, необходимо ли е в този случай, преди да бъдат отказани на членовете на семейството правата по член 7, първо изречение от Решение № 1/80 [...], да бъдат предварително формално отнети правата на „лицето, подало молбата за събиране на семейството“ (в настоящия случай бащата), или той да бъде лишен от тях?“

съд на правата, които тя му предоставя¹⁰. Впрочем когато посочените в член 7, първа алинея от това решение условия са изпълнени, освен че в резултат от непосредственото действие на тази разпоредба турският гражданин черпи индивидуално право в областта на заетостта пряко от Решение № 1/80, но и полезното действие на това право по необходимост предполага съществуването на свързано с него право на пребиваване, което също се основава на общностното право и е независимо от това дали продължават да са налице условията за достъп до тези права¹¹.

32. В делото по главното производство не се спори, че в съответствие с член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80 Ibrahim Altun получава разрешение да пребивава със своя баща, Ali Altun, на територията на приемащата държава членка и пребивава с него повече от три години. Ето защо Ibrahim Altun попада в обхвата на тази разпоредба.

33. С третия си въпрос обаче препращащата юрисдикция иска да се установи дали детето на турски работник може да се позовава на правата по член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80, когато въпросният работник е влязъл на територията на приемащата държава членка като политически бежанец.

IV — Анализ

31. В самото начало следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика член 7, първа алинея от Решение № 1/80 има непосредствено действие, така че отговарящият на предвидените в тази разпоредба условия турски граждани може пряко да се позове пред националния

10 — Вж. Решение от 17 април 1997 г. по дело Kadiman (C-351/95, Recueil, стр. I-2133, точка 28), Решение от 16 март 2000 г. по дело Ergat (C-329/97, Recueil, стр. I-1487, точка 34) и Решение от 22 юни 2000 г. по дело Eyüp (C-65/98, Recueil, стр. I-4747, точка 25).

11 — Вж. Решение по дело Ergat, посочено по-горе (точка 40).

34. На следващо място, с втория и с третия си въпрос препращащата юрисдикция иска да се установи дали детето може да се ползва от тези права, когато през тригодишния период на съжителство с турския работник последният е работил като наето лице в продължение на две години и шест месеца, а след това през оставащите шест месеца е останал безработен.

35. На последно място, с четвъртия и петия си въпрос препращащата юрисдикция иска да се установи дали детето на турски работник може да изгуби предоставените с член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80 права, ако се установи, че турският работник е придобил статута на политически бежанец, а оттам и своето право на пребиваване въз основа на лъжливи декларации.

А — По третия въпрос

36. С третия си въпрос препращащата юрисдикция иска да се установи дали обстоятелството, че турският работник е влязъл на германска територия като политически бежанец е от значение за прилагането на Решение № 1/80. Препращащата юрисдикция всъщност иска да се установи дали Директива 2004/83 и Женевската конвенция съставляват пречка за прилагането на това решение.

37. Аз не мисля, че това е така.

38. В самото начало следва да се напомни, че Директива 2004/83 влиза в сила на 20 октомври 2004 г. и че държавите членки са разполагали със срок до 10 октомври 2006 г., за да се съобразят с тази директива¹². Ето защо аз считам, че тя не се прилага за фактите по главното производство, тъй като Ali Altun пристига на германска територия на 27 март 1996 г.

39. На следващо място, според мен Женевската конвенция не съставлява пречка за прилагането на Решение № 1/80 за турските работници, влезли на територията на приемащата държава членка като бежанци.

40. Припомням, че член 5 от Женевската конвенция предвижда, че „[н]ищо в тази конвенция не засяга които и да са права и привилегии, предоставяни на бежанците от договаряща държава извън предвидените в тази конвенция.“

¹² — Вж. член 38, параграф 1 и член 39 от посочената директива.

41. Според мен Решение № 1/80 предоставя права и привилегии, различни от предоставените с Женевската конвенция на политическите бежанци с турско гражданство.

42. Всъщност Съдът е постановил, че съображенията за признаването на право на пребиваване на турски работник не са определящи за прилагането на Решение № 1/80¹³.

43. В Решение по дело Kus, посочено по-горе, Съдът посочва, че от момента, в който турският работник е работил повече от една година с валидно разрешение за пребиваване, той изпълнява условията по член 6, параграф 1, първо тире от това решение, дори ако първоначално това разрешение за пребиваване му е било издадено за други цели, различни от упражняването на дейност като наето лице¹⁴.

44. Ето защо според мен турски политически бежанец може да се ползва от правата, предоставени с член 6, параграф 1 от Решение № 1/80, щом като изпълнява посочените в тази разпоредба условия, тъй като преди всичко той е работник.

13 — Вж. Решение от 24 януари 2008 г. по дело Payir и др. (C-294/06, Сборник, стр. I-203 точки 40 и 45). Вж. също Решение от 16 декември 1992 г. по дело Kus (C-237/91, Recueil, стр. I-6781, точки 21 и 22).

14 — Вж. точка 23.

45. Освен това за разлика от Женевската конвенция, която не предвижда определени права за членовете на семейството на политическия бежанец, Решение № 1/80 предвижда възможност за членовете на семейството на турския работник¹⁵, които имат право да го последват, да придобият права, за да имат достъп до легалния пазар на труда.

46. Ето защо считам, че от момента в който турски политически бежанец има право на пребиваване, както и валидно разрешение за работа, и следователно има законосъобразен достъп до трудовия пазар, Решение № 1/80 се прилага за него.

47. Съгласно германското право обаче, на чужденците, които притежават разрешение за пребиваване или право на пребиваване за неопределен срок, не е необходимо разрешение за работа¹⁶. Следователно поради самото обстоятелство, че

15 — Съдът дава широко определение на понятието за член на семейството. Така той постановява в Решение от 30 септември 2004 г. по дело Ayaz (C-275/02, Recueil, р. I-8765), че зетят на турски работник, който е на възраст под 21 години или получава издръжка, трябва да се счита за член на неговото семейство и следователно може да се ползва от предоставените от член 7, първа алинея от Решение № 1/80 права (точка 48). Съдът основава разсъжденията си по-конкретно на обстоятелството, че тази разпоредба не съдържа елемент, от който да се направи заключение, че обхватът на понятието за член на семейството е ограничен до кръвните роднини на турския работник. Съдът продължава, като постановява, че в рамките на Споразумението за сътрудничество между Европейската икономическа общност и Кралство Мароко, подписано в Рабат на 27 април 1976 г. и одобрено от името на Общността с Регламент (ЕИО) № 2211/78 на Съвета от 26 септември 1978 г. (ОВ L 264, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 2, стр. 202), това понятие обхваща възходящите роднини по права линия на мароканския работник и неговия съпруг, които пребивават с него в приемащата държава членка (точки 46 и 47).

16 — Вж. член 284, параграф 1 от Sozialgesetzbuch III (германския кодекс за социалното осигуряване III).

притежават разрешение за пребиваване за неопределен срок, тези лица имат право да се представят на германския трудов пазар.

48. В делото по главното производство германските власти са издали безсрочно разрешение за пребиваване на Ali Altun. По този начин те са се съгласили да му дадат статут на работник, като са му предоставили достъп до легалния пазар на труда.

49. От това според мен следва, че Ali Altun може да се позове на правата, предоставени с член 6, параграф 1 от Решение № 1/80, а оттам и членовете на неговото семейство, които отговарят на изброените в член 7 от това решение условия, също могат да се позоват на правата, които той им предоставя.

50. С оглед на тези елементи считам, че разпоредбите на Решение № 1/80 са приложими за турски работник, влязъл на територията на приемащата държава членка като политически бежанец, и за членовете на неговото семейство.

Б — По първия и по втория въпрос

51. Препращащата юрисдикция иска да се установи дали детето на турски работник

може да се ползва от правата по член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80, когато през тригодишния период на съжителство с този работник последният е работил като наето лице в продължение на две години и шест месеца, а след това през оставащите шест месеца е останал безработен.

52. Препращащата юрисдикция всъщност иска да се установи дали предвид на тези обстоятелства може да се приеме, че Ali Altun е принадлежал към легалния трудов пазар в съответствие с член 7, първа алинея, първа тире от Решение № 1/80. Тя иска да се установи дали случаят може да е такъв, когато турският работник не е упражнявал легална трудова дейност през период от три години.

53. Най-напред припомням, че член 7, първа алинея, първо тире от посоченото решение предвижда, че „[ч]леновете на семейството на турски работник, принадлежащ към легалния пазар на труда на държава членка, които имат право да го последват, имат право да отговарят — при спазване на условието за предимство на работниците от държавите — членки на Общността — на всяко предложение за работа, когато пребивават на законно основание в същата държава членка най-малко три години“.

54. Трябва да се констатира, че противно на изричните изисквания на член 6 от Решение № 1/80, в текста на член 7, първа

алинея, първо тире от това решение по никакъв начин не се посочва, че турският работник трябва да е упражнявал легална трудова дейност през тригодишния период на съжителство с члена на семейството.

55. В Решение от 26 ноември 1998 г. по дело *Birden*¹⁷ Съдът прави разграничение между понятието за работник, понятието за принадлежност към легалния пазар на труда и това за легална заетост.

56. От това решение произтича, че работникът е лице, което извършва реални и ефективни дейности за друго лице срещу възнаграждение, с изключение на дейностите, които са толкова незначителни, че се явяват странични и допълнителни¹⁸.

57. По-нататък Съдът пояснява, че понятието „легален пазар на труда“ трябва да се счита за включващо всички работници, които са изпълнили законовите и подзаконовите изисквания на съответната държава и в резултат на това имат право да упражняват професионална дейност на нейната територия¹⁹.

58. Накрая Съдът припомня съдебната практика, според която законосъобразността на заетостта предполага стабилно

и сигурно положение на пазара на труда в държава членка и с оглед на това — наличие на безспорно право на пребиваване²⁰.

59. Разграничението между последните две понятия може да не изглежда много ясно. Лице, което упражнява легална трудова дейност, изпълнява само поради този факт и второто условие, а именно принадлежност към легалния пазар на труда. Всъщност турски работник, който упражнява законосъобразно дейност като наето лице на територията държава членка, непременно е придобил правото да упражнява такава дейност и се предполага, че е спазил законодателството на тази държава членка, уреждащо влизането му на тази територия и упражняването на трудова дейност.

60. Макар обаче да е вярно, че тези две понятия са свързани, практиката на Съда показва, че те трябва да бъдат разграничавани.

61. В Решение от 23 януари 1997 г. по дело *Tetik*²¹, Съдът е постановил по отношение на член 6, параграф 1 от Решение № 1/80, че турски работник, който е упражнявал трудова дейност повече от четири години в една държава членка и който е напуснал тази работа, за да търси друга дейност в същата държава членка, не може да се счита за окончателно напуснал трудовия пазар на тази държава, при условие че

17 — C-1/97, Recueil, стр. I-7747.

18 — Решение по дело *Birden*, посочено по-горе (точка 25).

19 — Пак там (точка 51).

20 — Пак там (точка 55).

21 — C-171/95, Recueil, стр. I-329.

продължава да принадлежи към легалния пазар на труда. Съдът продължава, като пояснява, че това условие е изпълнено, ако този работник извърши всички формалности, предвидени евентуално в съответната държава членка, по-конкретно като се регистрира в компетентните служби като търсещ работа²².

62. Само ако турският работник окончателно не е на разположение или ако напусне окончателно пазара на труда в приемащата държава членка, например като се пенсионира, той ще бъде изключен от легалния пазар на труда²³.

63. От тази съдебна практика според мен следва, че понятието за принадлежност към легалния пазар на труда означава, че турският работник трябва да има легален достъп до пазара на труда в приемащата държава членка. Това следователно не означава, че този работник трябва ефективно да упражнява професионална дейност.

64. Аз мисля, че това разрешение може да се приложи за член 7, първа алинея, първото тире от Решение № 1/80, при това на още по-силно основание, когато става въпрос за периоди на принудителна безработица.

65. Най-напред, съгласуваността на тълкуването на едно и също понятие изисква според мен понятието „принадлежност към легалния пазар на труда“, използвано в член 7, първа алинея от това решение, да се тълкува по същия начин като използваното в член 6, параграф 1 от посоченото решение.

66. На следващо място намирам, че това тълкуване съответства на целта и структурата на Решение № 1/80.

67. Всъщност това решение има за цел да благоприятства постепенното интегриране в приемащата държава членка на турските граждани, които отговарят на условията, предвидени в една от разпоредбите от това решение, и следователно се ползват от предоставените им с него права²⁴.

68. Първият етап се състои в постепенното предоставяне на права на турския работник в зависимост от продължителността на трудовото му правоотношение. Така член 6 от Решение № 1/80 предвижда право за турския работник да поднови трудовия си договор при същия работодател след една година легална заетост, право да отговаря пред друг работодател в същата професия на друго предложение

22 — Точки 40 и 41. Вж. също Решение от 7 юли 2005 г. по дело Dogan (C-383/03, Recueil, стр. I-6237, точка 19).

23 — Вж. Решение от 10 февруари 2000 г. по дело Nazli (C-340/97, Recueil, стр. I-957, точки 37—39).

24 — Вж. по-специално Решение от 18 юли 2007 г. по дело Derin (C-325/05, Сборник, стр. I-6495, точка 53).

за работа след три години легална заетост и накрая, право да се ползва със свободен достъп до всяка дейност като наето лице по свой избор след четири години легална заетост.

69. На следващо място, като това представлява вторият етап, за да засили интеграцията на турския работник на трудовия пазар на приемащата държава членка, Решение № 1/80 предвижда в член 7, първа алинея възможност за членовете на семейството му да получат разрешение да го последват, за да установят там местопребиваването си с цел събиране на семейството. Освен това за да засили интегрирането на семейството на турския работник, този член предоставя на членовете на семейството право да упражняват трудова дейност в тази държава членка след изтичане на определен период от време²⁵.

70. По този начин член 7, първа алинея от Решение № 1/80 цели да създаде благоприятни условия за събиране на семейството в приемащата държава членка, като позволява най-напред присъствието на членовете на семейството при работника мигрант, като впоследствие укрепва положението им чрез предоставеното им право на достъп до трудовия пазар²⁶.

25 — Вж. Решение по дело Kadiman, посочено по-горе (точки 34 и 35).

26 — Пак там (точка 36).

71. На мен ми изглежда обаче, че тези благоприятни условия за събирането на семейството, а оттам и добрата интеграция на турския работник на трудовия пазар на приемащата държава членка биха могли да бъдат нарушени, ако от този работника се изисква не само да принадлежи към легалния пазар на труда на тази държава членка през период от три години, но и да упражнява легална трудова дейност през целия този период.

72. Възщност в случай като този по главното производство подобно тълкуване би довело до отказ да се предоставят правата по член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80 на член на семейството на турския работник с мотив, че за период от три години, прекаран на територията на приемащата държава членка, този работник е работил само две години и шест месеца и че е изпаднал в принудителна безработица през оставащите шест месеца.

73. Ако отчитаме икономическата обстановка към този момент, която може да се окаже трудна за търсещите работа, и несъмнено по-специално за граждани на трета страна, както и с оглед на целта на член 7 от Решение № 1/80, която, ще припомня, е да засили интеграцията на семейството на турския работник чрез създаване на благоприятни условия за събиране на семейството и да помогне по този начин за интегрирането на този работник, считам, че подобно тълкуване би довело до прекомерно стесняване на обхвата на член 7 от това решение.

74. Ето защо според мен не е необходимо турският работник да е упражнявал легална трудова дейност през период от три години, за да може член на семейството му да се ползва от правата, предоставени с член 7, първа алинея, първо тире от посоченото решение.

75. Препращащата юрисдикция иска да се установи също дали турският работник трябва да е принадлежал към легалния пазар на труда през трите години на съжителство с члена на семейството, за да може последният да се ползва от правата, предоставени на основание член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80.

76. В Решение от 11 ноември 2004 г. по дело *Cetinkaya*²⁷, препращащата юрисдикция иска да се установи дали турски гражданин, който е член на семейството на турски работник и който изпълнява условието за съжителство, може да загуби предоставените му с член 7, първа алинея от Решение № 1/80 права единствено поради обстоятелството, че в определен момент този работник е престанал да принадлежи към легалния пазар на труда.

77. Съдът е постановил, че предоставените с член 7, първа алинея от това решение права могат да бъдат упражнявани от член на семейството след изтичането на периода на пребиваване при турския работник, принадлежащ към

легалния пазар на труда в приемащата държава членка, дори ако след този период посоченият работник вече сам не принадлежи към легалния пазар на труда²⁸.

78. Според мен от тази съдебна практика произтича, че условието за принадлежност към легалния пазар на труда трябва да е било ефективно изпълнено най-малко по време на тригодишния период на съжителство с члена на семейството.

79. В делото по главното производство е безспорно, че *Ibrahim Altun* е пребивавал при баща си поне три години. Препращащата юрисдикция посочва, че през този тригодишен период *Ali Altun* упражнява професионална дейност две години и шест месеца и че е бил безработен през оставащите шест месеца. Освен това в становището на отправилia искането по главното производство се посочва, че *Ali Altun* намира нова работа на 7 октомври 2004 г.²⁹

80. Ето защо считам, че *Ali Altun* е принадлежал към легалния пазар на труда през трите години на съжителство със сина си, *Ibrahim Altun*, и че последният може да се ползва от правата по член 7, алинея първа, първо тире от Решение № 1/80.

27 — C-467/02, Recueil, стр. I-10895.

28 — Вж. точка 32 от посоченото решение.

29 — Вж. стр. 8 от становището.

81. С оглед на всички тези съображения считам, че детето на турски работник може да претендира правата, предоставени на основание на тази разпорежба, когато през необходимия тригодишен период на пребиваване този работник е бил наето лице две години и шест месеца, след което е бил безработен през оставащите шест месеца.

В — По четвъртия и петия въпрос

82. Препращащата юрисдикция иска по същество да се установи дали член на семейството може да се ползва от предоставените с член 7, първа алинея от Решение № 1/80 права, когато турският работник е влязъл на територията на приемащата държава членка като политически бежанец и предоставянето на този статут се основа на неверни декларации.

83. Препращащата юрисдикция посочва в своето запитване, че „цяла поредица от данни позволяват да се установи [...], че предоставените от [Ali Altun] сведения в рамките на производството по молбата му за получаване на убежище не могат да бъдат верни“³⁰.

84. В становището, което представя на Съда, Комисията на Европейските общности счита, че той няма компетентност да се произнесе по тези въпроси предвид хипотетичния им характер³¹.

85. Макар несъмнено да е вярно, че препращащата юрисдикция не пояснява дали разрешението за пребиваване на Ali Altun е предмет на производство за отмяна пред националните юрисдикции и дали действително предметът на главното производство се отнася до искане за отмяна на разрешението за пребиваване на сина на Ali Altun, в същата степен е вярно, според мен, че положението на последния е тясно свързано с това на баща му. Всъщност съгласно Решение № 1/80 преди всичко именно положението на турския работник би позволило на членовете на семейството му да придобият права. От това следва, че обстоятелство, което може да измени положението на турския работник, може да има последици и за положението на членовете на семейството му. Ето защо считам, че следва да се отговори на тези преюдициални въпроси.

86. Препращащата юрисдикция поставя въпроса дали обстоятелството, че според компетентните органи статутът на политически бежанец, а следователно и произтичащото от него право на пребиваване на Ali Altun са били предоставени въз основа на неверни декларации, лишава Ibrahim Altun от правата, предоставени с член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80.

30 — Вж. стр. 11 от акта за преюдициално запитване.

31 — Точка 46.

87. Според мен измамното поведение на турски работник при влизането му на територията на приемащата държава членка като политически бежанец лишава детето на този работник от ползването на тези права, когато властите пристъпят към отнемане на разрешението за пребиваване на споменатия работник, преди изтичането на необходимия тригодишен период на пребиваване.

88. Следва най-напред да се припомни, че както Съдът е постановил в Решение от 5 юни 1997 г. по дело Kol³², периодите, през които турски гражданин е упражнявал трудова дейност след получаването на разрешение за пребиваване, с което заинтересованото лице се е сдобило само поради довело до осъждане измамно поведение, не могат да се считат за периоди на легална заетост за прилагането на член 6, параграф 1 от Решение № 1/80, тъй като турският гражданин не е изпълнил условията за получаване на това разрешение, което следователно е можело да бъде поставено под въпрос след откриването на измамата³³.

89. Според мен тази съдебна практика може да се приложи и по отношение на член 7 от това решение. Всъщност както вече видяхме, този член обуславя получаването на предоставените с него права именно с изискването турският работник да принадлежи към легалния пазар на труда, тоест да има законна възможност за достъп до пазара на труда в приемащата държава членка.

90. Ако обаче се установи, че този турски работник е получил разрешението си за пребиваване, както и разрешението си за работа само в резултат на измамно поведение, достъпът до пазара на труда не може да се счита за легален, тъй като не са изпълнени условията за предоставяне на разрешение за пребиваване, което позволява този достъп.

91. В тази хипотеза аз считам, че ползването на предоставените с член 7 от Решение № 1/80 права на член на семейството зависи от отговора на въпроса дали последният е бил придобил тези права към момента на отнемане на разрешението за пребиваване на турския работник.

92. Всъщност както вече посочих в точка 30 от заключението си по дело Derin, посочено по-горе, считано от момента, в който необходимите условия по член 7, първа алинея от това решение са изпълнени, тази разпоредба предоставя на членовете на семейството на турския работник самостоятелни права на достъп до заетост в приемащата държава членка, които не зависят от това дали тези условия продължават да са налице³⁴.

32 — C-285/95, Recueil, стр. I-3069.

33 — Точка 26.

34 — Вж. Решение по дело Ayaz, посочено по-горе (точка 41). Вж. също посочените по-горе Решение по дело Ergat (точка 38) и Решение по дело Cetinkaya (точка 30).

93. Ето защо аз считам, че веднъж след като членът на семейството е придобил правата по член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80, те не могат да се поставят под въпрос по съображение, че поведението на турския работник в поранен момент евентуално е било измамно и че поради това компетентните органи са предприели действия за отнемане на разрешението му за пребиваване след придобиването на посочените права.

94. Според мен правната сигурност не допуска отнемането на правата, придобити от член на семейството на турски работник на основание на тази разпоредба поради измамното поведение на този работник при подаването на искането му за придобиване на право на пребиваване на територията на приемащата държава членка.

95. За сметка на това, ако предоставените с член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80 права все още не са придобити към момента на отнемането на правото на пребиваване на турския работник, според мен компетентните органи могат да откажат ползването на правата, предоставени на членовете на семейството на турския работник с посочения член.

96. С оглед на всички гореизложени съображения считам, че член 7, първа алинея,

първо тире от Решение № 1/80 трябва да се тълкува в смисъл, че когато турски работник е придобил статута си на политически бежанец в резултат на измамно поведение, членът на неговото семейство може да претендира предоставените с тази разпоредба права само ако разрешението за пребиваване на този работник е било отнето след изтичането на необходимия тригодишен период на съжителство.

97. Ще допълня, че тъй като искането за продължаване на пребиваването на Ibrahim Altun е било отхвърлено по съображение, че същият е извършил тежко престъпление, възниква въпросът дали предоставените му с посочената разпоредба права могат да бъдат ограничени поради това правонарушение.

98. От практиката на Съда произтича, че предоставените с член 7, първа алинея от Решение № 1/80 права могат да бъдат ограничени само в две хипотези.

99. На първо място, тези права могат да бъдат ограничени, когато заинтересованото лице е напуснало територията на

приемащата държава членка за значителен период от време и без основателни причини³⁵.

100. На второ място, компетентните органи на приемащата държава членка могат да решат да отнемат посочените права в приложение на член 14 от Решение № 1/80, когато заинтересованото лице представлява реална и сериозна опасност, свързана с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве³⁶.

101. Що се отнася до прилагането на посочения член 14, Съдът е постановил, че решение за експулсиране може да се приеме само ако личното поведение на заинтересованото лице показва действителен риск от нови сериозни смущения на обществения ред³⁷. Съдът допълва и че такава мярка не може да бъде разпоредена автоматично вследствие на присъда за извършено престъпление и с цел обща превенция³⁸.

102. В това отношение Съдът пояснява, че при преценката на законосъобразността на разпоредена срещу турски гражданин

мярка за експулсиране националните юрисдикции трябва да вземат предвид фактическите обстоятелства, настъпили след последното решение на компетентния орган, които могат да доведат до премахването или до значителното намаляване на опасността за обществения ред, която към този момент би представлявало поведението на съответното лице³⁹.

103. На последно място, мерките, предприети от приемащата държава членка по съображения, свързани с обществения ред, трябва да са в съответствие с принципа на пропорционалност⁴⁰, тоест трябва да са в състояние да гарантират осъществяването на преследваната цел и да не надхвърлят необходимото за постигането ѝ.

104. Препращащата юрисдикция следователно трябва да установи тези фактически обстоятелства, за да определи дали поведението на Ibrahim Altun разкрива действителен риск от нови сериозни смущения.

35 — Вж. Решение по дело Cetinkaya, посочено по-горе (точки 36 и 38).

36 — Пак там.

37 — Вж. Решение по дело Derin, посочено по-горе (точка 74).

38 — Пак там.

39 — Вж. Решение по дело Cetinkaya, посочено по-горе (точка 47).

40 — Вж. Решение по дело Derin, посочено по-горе (точка 74).

V — Заключение

105. С оглед на гореизложените съображения предлагам на Съда да отговори на Verwaltungsgericht Stuttgart по следния начин:

- „1) Разпоредбите на Решение № 1/80 от 19 септември 1980 година относно развиване на асоциирането, прието от Съвета за асоцииране, създаден със Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция, подписано на 12 септември 1963 г. в Анкара от Република Турция, от една страна, както и от държавите — членки на Европейската икономическа общност и Общността, от друга страна, се прилагат за детето на турски работник, когато този работник е влязъл на територията на приемащата държава членка като политически бежанец.
- 2) Член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80 трябва да се тълкува в смисъл, че детето на турски работник може да претендира правата, предоставени на основание на тази разпоредба, когато през необходимия тригодишен период този работник е упражнявал трудова дейност две години и шест месеца и е бил безработен през оставащите шест месеца.
- 3) Член 7, първа алинея, първо тире от Решение № 1/80 трябва да се тълкува в смисъл, че когато турски работник е придобил статута си на политически бежанец в резултат на измамно поведение, членът на неговото семейство може да претендира предоставените с тази разпоредба права само ако разрешението за пребиваване на този работник е било отнето след изтичането на необходимия тригодишен период на съжителство.“